

Høringsuttalelse Grøna Kraftverk

Felles uttalelse fra

Magli Lysholm, Finnøyvegen 210 gnr/bnr 184/12

Tom Christian Setsaas, Finnøyvegen 184 gnr/bnr 174/75

Vi har hytter nede ved Grønas utløp i Mosjøen, og har registrert planene om utbygging av Grøna. Vi er i utgangspunktet positive til utbygging av ny fornybar energi i vassdraget. Vi har også begge hatt meget sterk tilknytning til Moen Gård, som jo for øvrig hadde eget kraftverk i Grøna frem til den alminnelige kraftforsyninga kom på plass i 1951.

Bakgrunnen for vår ekstra interesse nå, er at hyttene våre i stadig større grad er truet av erosjon som pågår nedstrøms Øvlingåas utløp i Grøna. Spesielt tomt 174/75 er i stor fare. Elva ble som kjent kanalisert sist på 70-tallet, i forbindelse med nydyrking av arealet vest for elva. Den ble også delvis lagt i ny trasé (utenfor 184/12) i luftlinje mot 174/75, som ble brått avsluttet der den møtte opprinnelig elveløp på tvers og dermed «tverrsving» østover for å følge opprinnelig løp ned til sjøen. Erosjonen her har vært betydelig. De siste 10 årene synes det som om forflyttinga av svingen ned mot tomta har akselerert. De første bitene av odden helt øst på tomta ble vaska ut i sjøen våren 2022. Det pågår også stor utvasking av grus i skrent inntil tomt 184/12, som fraktes nedover elva og forverrer forholda i svingen ovenfor 174/75.

Erosjonsproblematikken og befarings/saksgang hos lokale landbruksmyndigheter og NVE på tidlig 80-tall kan vi ikke se er nevnt i historikken rundt vassdraget.

Flyfoto fra 1961 (før kanalisering), 1984 (få år etter), samt 2023 illustrerer utviklinga godt.

Vil ei utbygging føre til endret mønster for vannføringa nedstrøms kraftstasjonen, som kan påvirke problematikken? Vi antar, om det blir aktuelt med magasinering av noe vann, at gjentatte korte perioder med høyere enn naturlig vannføring nede hos oss i flomsituasjoner, vil sette ekstra fart i erosjonen.

Vi tolker konsesjonssøknaden som at her vil det ikke være noen form for oppsamling av ekstra vann, kun ren inntaksdam, er det riktig?

Ut over dette har vi ingen merknader til ei evt utbygging.

Vi vil samtidig, nå som Grøna her allerede er i søkelyset, orientere om at vi med bakgrunn i erosjonsproblematikken, ønsker å sette i gang en prosess i håp om å få sikret hyttetomtene våre mot elva. Vi skal ha et møte med kommunale myndigheter i uke 8 for veiledning samt å stake ut kursen fremover. Saken vedrørende erosjonsproblematikk i nedre del av Grøna har ut fra det vi kjenner til ligget mer eller mindre død i rundt 40 år. Vårt initiativ har drøya i lengre tid, pga eierforhold på 174/75 da tidligere eier Åse Kristoffersen er på sykehjem. Hennes verge har av Statsforvalteren ikke hatt godkjenning til å bruke ressurser på en slik sak på hennes vegne. Nå på nyåret har undertegnede, hennes barnebarn Tom Christian Setsaas, tatt over som eier slik at noe omsider kan gjøres i håp om å berge tomta.

Vi viser til deres sak 2038/83-V fra 1983, «Forbygging mot Grøna ved Moen, Tydal». Med bakgrunn i at det daværende landbrukskontoret i Tydal i 1981 ønsket bistand fra NVE til å planlegge, evt også utføre forebyggningsarbeide på ei strekning ca 300m oppstrøms Mosjøen.

Planen av 1983 for en ny kanal strakk seg jo fra et stykke oppstrøms Grøna bru og i rettlinje ned i sjøen (midt gjennom tomt 174/75). Planen ble som kjent aldri realisert. Det opplyses i saken om at de økonomiske midlene var utilstrekkelige.

Status fra den tid til i dag, er at det opprinnelig kanaliserte elveløpet fra 1970-tallet fremstår rimelig stabilt i øvre del ned til Øvlingåas utløp (med unntak av at det tidligere har vært noe erosjonsproblematikk under brukar for Grøna bru). Finmasser etter kanaliseringa er med åras løp fraktet av gårde mot utløpet og elvebunn og kanter på denne strekka består for det meste av stein. Med andre ord er vi av den oppfatning av at tiltaket som var planlagt i 1983 er unødig omfattende sett ut fra dagens situasjon.

Derimot er det videre fra Øvlingåa og ned mot sjøen behov for snarlige sikringstiltak.

Avslutningsvis tilbake til Grøna Kraftverk, vi ser at det i konsesjonssøknaden antydes at det kan bli overskudd av sprengt stein fra rørtrasé som må kjøres vekk, kanskje noe som kan ses i sammenheng avhengig av hva som skjer videre i vår kommende sak?

Ski/Tydal 13. feb 2024,

Med vennlig hilsen

Magli Lysholm

Tom Christian Setsaas